

ชาอูฯ เตรียมปรับกฎหมายเทคนิค “การเสริมวิตามิน-แร่ธาตุในอาหาร” คุณสมบัติ-ปริมาณเข้มข้น

SFDA แจ้ง WTO ถึงร่างกฎใหม่ด้านการเสริมวิตามิน/แร่ธาตุ มุ่งยกระดับโภชนาการและป้องกันโรคเรื้อรัง แต่ตั้ง “เส้นแดง” ห้ามเติมในอาหารสด/ไม่ผ่านกระบวนการ พร้อมกำหนดมาตรฐานเฉพาะรายหมวดสินค้า (นม แป้งสาลี อาหารเด็ก น้ำดื่มบรรจุขวด น้ำมันพืช) และเพิ่มข้อกำกับฉลาก-คำกล่าวอ้างสุขภาพ

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาฯ (SFDA) ได้แจ้งองค์การการค้าโลก (WTO) เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2569 เกี่ยวกับ “การปรับปรุงครั้งใหญ่” ของกฎระเบียบทางเทคนิคว่าด้วยการเสริมวิตามินและแร่ธาตุในผลิตภัณฑ์อาหาร โดยร่างกฎใหม่นี้กำหนดมาตรฐานแบบครอบคลุม ทั้ง “ชนิด” และ “ปริมาณ” ของสารอาหารที่อนุญาตให้เติมในอาหารที่จำหน่ายภายในราชอาณาจักร

SFDA ระบุวัตถุประสงค์สำคัญ 2 ด้าน คือ (1) ยกระดับสถานะโภชนาการของประชาชนและลดความเสี่ยงโรคเรื้อรัง และ (2) ป้องกันการหลอกลวงผู้บริโภค โดยย้ำว่า “การเสริมสารอาหาร” ต้องไม่ถูกนำไปใช้เพื่อทำให้ผู้บริโภคเข้าใจผิดเกี่ยวกับคุณค่าทางโภชนาการที่แท้จริงของสินค้า ไฮไลต์ที่เข้มงวดที่สุดคือ กฎ “ห้ามเติมโดยสิ้นเชิง” ในอาหารที่ยังไม่ผ่านกระบวนการผลิต (zero-addition rule for unprocessed foods) เช่น ผักผลไม้สด เนื้อสัตว์ สัตว์ปีก ปลา และน้ำผึ้ง นอกจากนี้ สารอาหารที่เติมต้องอยู่ในรูปที่ “ร่างกายดูดซึมได้” (bio-available form) เพื่อให้เกิดประสิทธิผลจริง

ร่างกฎยังระบุข้อกำหนดเฉพาะรายหมวดสินค้า โดยยกตัวอย่างสำคัญ ได้แก่

- ผลิตภัณฑ์นม: นมเหลวส่วนใหญ่ (พาสเจอร์ไรส์/UHT/ปรุงแต่งรส) กำหนดให้ “ต้องเสริม” วิตามิน A และ D โดยนมพาสเจอร์ไรส์กำหนดระดับ 200 IU (วิตามิน A) และ 40 IU (วิตามิน D) ต่อ 100 มล.; ขณะที่ผลิตภัณฑ์นมไขมันเต็มบางประเภทอาจเป็น “ทางเลือก”
- แป้งสาลี: มาตรฐานแตกต่างตามอัตราการสกัดแป้ง โดยแป้งสกัดต่ำต้องเสริมธาตุเหล็ก (ในรูปที่กำหนด เช่น ferrous sulfate หรือ electrolytic iron) รวมถึงสังกะสี กรดโฟลิก และวิตามินบี 12
- อาหารทารก/อาหารเด็กเล็ก: กำหนดช่วง “ขั้นต่ำ-ขั้นสูง” ของสารอาหารหลายชนิด (ทั้งวิตามินและแร่ธาตุ) และแยกตามช่วงอายุอย่างเข้มงวด
- น้ำดื่มบรรจุขวด: อนุญาตให้เติมฟลูออไรด์ได้ แต่ต้องอยู่ในช่วง 0.5-1.5 มก./ลิตร
- น้ำมันพืช/น้ำมันบริโภค: กำหนดระดับที่อนุญาต เช่น วิตามิน A 30,000 IU/ลิตร และวิตามิน D 3,000 IU/ลิตร

ด้าน ฉลากและคำกล่าวอ้างสุขภาพ SFDA ย้ำ “ความโปร่งใส” เป็นแกนกลาง โดยห้ามใช้ข้อความที่สื่อว่า “อาหารตามปกติ/อาหารหลากหลายสมดุล” ไม่เพียงพอต่อการได้รับสารอาหาร รวมถึงกำหนดให้แสดงปริมาณสารอาหารเป็นหน่วยเมตริก และสามารถแสดง %NRV (Nutrient Reference Value) ได้ตามความเหมาะสม

ที่มา : <https://www.chemlinked.com>

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ประกอบการไทย

1. ทบทวนสูตรผลิตภัณฑ์: หากมีการ “เสริมวิตามิน/แร่ธาตุ” ให้เทียบกับหมวดสินค้าที่ขายอยู่ กำหนด (นม แป้งสาลี อาหารเด็ก น้ำดื่ม น้ำมัน) โดยเฉพาะสินค้าที่มีเพดานขั้นต่ำ-ขั้นสูง (อาหารเด็กเล็ก)
2. ระงับสินค้า “ไม่ผ่านกระบวนการ”: หลีกเลี่ยงการสื่อสาร/พัฒนาสินค้าในกลุ่มอาหารสดที่มีการเติมสารอาหาร เพราะเข้าข่ายถูกห้ามตามกฎหมาย zero-addition
3. จัดการฉลาก-เคลมอย่างเข้มงวด: ตรวจสอบคำกล่าวอ้างบนฉลาก/สื่อการตลาดไม่ให้เข้าข่ายชี้นำผู้บริโภค และเตรียมข้อมูลปริมาณสารอาหารเป็นหน่วยเมตริก พร้อมพิจารณา %NRV ให้สอดคล้อง
4. เลือกแหล่งวัตถุดิบสารอาหารที่ “ดูดซึมได้” และมีหลักฐาน: เตรียมเอกสารสเปก/COA/หลักฐานรูปแบบสารอาหาร (bioavailability) เพื่อรองรับการตรวจสอบ
5. วางแผนตลาดฯ แบบ “Regulatory-ready”: ก่อนส่งออก ควรทำ regulatory checklist รายหมวดสินค้า และติดตามประกาศฉบับสุดท้าย/ช่วงบังคับใช้จาก SFDA เพื่อป้องกันความเสี่ยงติดกลับหน้าด่าน